

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Úřad ČČK

118 04 Praha 1, Thunovská 18

TISKOVÁ ZPRÁVA ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE Z 7.VI.2007 30. VÝROČÍ PŘIJETÍ DODATKOVÝCH PROTOKOLŮ K ŽENEVSKÝM ÚMLUVÁM

Útoky zasahující civilisty – rozdělené rodiny – útoky na přehrady – ničení životního prostředí – národněosvobozené boje – občanské války – civilní ochrana – vojenské objekty × civilní objekty – vyhladovění civilistů – preventivní opatření před útokem – spravedlivé trestní stíhání ...

Toto je jen několik z témat, která po roce 1949, kdy svět přijal čtyři *Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů* (1949), s palčivou naléhavostí vystupovala při každé z 200 válek, které se udály od 2. světové války do sedmdesátých let.

Řešením se stalo přijetí dvou Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám, k němuž došlo právě před 30. lety – dne 8. června 1977 v Ženevě.

Tyto smlouvy dnes mají 167, resp. 163, smluvních stran a jsou tak z nejrozšířenějších mezinárodních smluv vůbec. Podstatné je, že jejich zásady se staly předmětem tzv. obyčejového práva, tedy **zavazují všechny členy mezinárodního společenství bez rozdílu.**

Vyhovují i v podmínkách dnešního rozvoje prostředků a způsobů vedení konfliktů.

Dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Protokol I) a ***Dodatkový protokol o ochraně obětí ozbrojených konfliktů, jež nemají mezinárodní charakter*** (Protokol II) zcela **zásadním způsobem rozvinuly ochranu** těch, kterých se války dotýkají a kterou Úmluva z r. 1949, ani jiné smlouvy mezinárodního humanitárního práva, do té doby neřešily.

Po velmi složitých jednáních započatých v polovině let šedesátých se v r. 1974 sešla *Diplomatická konference o znovupotvrzení a rozvoji mezinárodního humanitárního práva*, která po třech letech obtížného hledání konsensu schválila v r. 1977 tyto smlouvy, jejichž návrh připravil Mezinárodní výbor Červeného kříže.

První z protokolů v reakci na nové způsoby vedení válek významným způsobem rozvíjí ochranu civilistů. Nejen že nemohou být cílem útoku, ale před každou bojovou akcí i v jejím průběhu musí být učiněna všechna možná opatření, aby nebyli bojovou činností zasaženi. Objevují se další skupiny objektů, na něž je útok zakázán – zařízení obsahující nebezpečné síly (atomové elektrárny, přehrady, chemické podniky apod.) i přírodní prostředí. Dále se zavádí chráněné postavení civilní ochrany (tedy např. HZS ČR), definují se opatření k pátrání po nezvěstných a ke slučování rozdělených rodin. Status komбатantů (oprávněných bojovníků) získávají i bojovníci při národněosvobozeneckých bojích. Chráněny jsou akce humanitárních pomocí, zakazuje se vyhladovění civilistů jako vedení boje (Leningradská blokáda). Všem, kteří jsou stíháni, se zaručuje spravedlivý soudní proces.

Návrh na ochranu přírodního prostředí předložila právě československá delegace.

Druhý z protokolů se poprvé v historii rozsáhle věnuje velmi aktuálním konfliktům – totiž vnitrostátním, do té doby jen velmi málo regulovaným. Ochrana se ve většině ohledů vyrovná pravidlům pro mezinárodní konflikty.

Podrobněji – viz www.cervenkykruz.eu, sekce *Naše činnost Humanitární právo*.

Dokud nebude možné války ze vztahů mezi lidmi vyloučit, je stále účelné a životně důležité je humanizovat – právně regulovat za účelem ochrany těch, kdož se jich neúčastní, nebo byli z boje vyřazeni.

V Praze dne 7. června 2007

Dr. Marek Jukl, Ph.D.
prezident ČČK

www.cervenkykruz.eu

info@cervenkykruz.eu

Dr. Jiří Procházka
ředitel Úřadu ČČK

tel. 251 104 111